

Interview

A. G. van der Maas

GEEN BOZE BEWONERS MEER AAN HET BUREAU

TEKST: Suzanne Stam BEELD: John Bohnen

Op Noord Beveland, dat bestaat uit 8000 hectare grond en zes kernen met 7200 inwoners, staan weinig monumenten. Door de vele overstromingen en stormen zijn veel bouwwerken weggevaagd. Rust en ruimte zijn verheven tot groot goed: "We hechten veel belang aan groen, daarom is vastgelegd dat elke nieuwe boerderij een groensingel met beplanting om de boerderij aanlegt. Bovendien beschermt die groene strook, net als bij de historische boerderijen, tegen de schade van de wind", vertelt wethouder Van der Maas.

Door de schaalvergroting van de laatste jaren verandert de uitstraling van de boerderijen. Van der Maas: "Vanuit historisch oogpunt willen we graag donkere schuren in onze buitengebieden. Stel, een agrarisch ondernemer wil een koelcel. In wit natuurlijk, want een donkere kleur trekt warmte aan. Dat levert soms frictie op. Maar je moet uitleggen waarom, dat het belangrijk is dat we de sfeer van het landelijk gebied behouden. Uiteindelijk begrijpen mensen het wel, ook al geeft dat wat extra kosten. Dorp, Stad & Land speelt daar een begeleidende rol in."

De wethouder vindt dat de welstandscommissie een grote toegevoegde waarde heeft. "Zo'n zeven jaar geleden moest ik nogal eens bemiddelen tussen een boze bewoner en welstand. De commissie wees veel plannen

af maar gaf de aanvrager geen handreiking mee. De laatste tijd heb ik geen klagende bewoners aan mijn bureau gehad. Dit komt door het vaststellen van de welstandsnota, die geeft minder ruimte voor verschillende beoordelingen. En de welstandsgedelegeerde biedt ter plaatse alternatieven. Dus ik ben tevreden." De wethouder moet lang nadenken voor hij verbeterpunten op kan noemen: "Soms is het advies van de commissie wel kostenverhogend voor een bewoner. Dan moet de commissie goed afwegen of ze bij haar standpunt blijft. Het moet voor bedrijven en bewoners haalbaar en betaalbaar zijn."

"Welstand is een populair onderwerp op verjaardagen"

Landgoed Rijckholt in Geersdijk is voor de wethouder een geslaagd project. "Het bestaat uit drie prachtige gebouwen en bevat onder andere een 'bed & breakfast' en een verpleegtehuis. Dorp, Stad & Land was nauw betrokken bij de nieuwbouw." Van der Maas zet ook wel eens zijn vraagtekens bij een advies: "Zo was ik aanvankelijk niet blij met een nieuwe woning in Kamperland. Een modern gebouw tussen de traditionele huisjes. Daarboven zit ook nog eens een extra verdieping in een grijze kleur, van

Dorp, Stad & Land ontwikkelde zich de laatste jaren in Noord Beveland tot een betrokken partij. Wethouder Van der Maas is dan ook minder blij met de discussie over het afschaffen van de welstandscommissie. Maar: "Een advies moet voor bedrijven en bewoners wel haalbaar en betaalbaar zijn."

afwijkend materiaal. De woning past qua hoogte en kleur niet in de omgeving. Maar laatst wees iemand me erop dat als je van afstand kijkt, die grijze verdieping wegvalt in de lucht. Dat vind ik dan weer knap van Dorp, Stad & Land, dat ze het zo verwerkt hebben dat het toch goed in de omgeving wegvalt."

Welstand is volgens de wethouder een populair onderwerp op verjaardagen: "Mensen vinden altijd dat de woning van de buurman aan alle regels moet voldoen maar in hun eigen bouwsel mag best wat rek zitten. Nu speelt de discussie om welstand af te schaffen maar ik vraag me af wat het alternatief is. Als ik kijk naar België, waar ze volgens mij geen welstand hebben, stemt mij dat niet vrolijk. Je hoeft niet alles tot in detail te regelen, maar je kunt het kleur- en materiaalgebruik en de vorm best op hoofdlijnen vastleggen. Ruimtelijke Kwaliteit en een goed beeldkwaliteitsplan kunnen niet zonder elkaar. Je moet blijven investeren in een goede ruimtelijke kwaliteit door die in zekere zin te borgen voor nu en in de toekomst."

Naam:

A. G. van der Maas

Gemeente:

Noord-Beveland

Functie: wethouder Ruimtelijke Ordening, Bouwen, Wonen, Monumenten, Volkshuisvesting

Partij:

SGP

Trots op:

Landgoed Rijckholt

Minder blij met:

Discussie over afschaffen welstand

Landgoed Rijckholt, Geersdijk

Interview
M.M.D. Vermue

LAAT ZIEN HOE HET ANDERS KAN

TEKST: Suzanne Stam BEELD: John Bohnen

De gemeente Borsele bestaat uit 15 kernen met in totaal 22.500 inwoners. Een groot deel van het gebied is aangewezen als Nationaal Landschap. Daarnaast is het Sloegebied, een grootschalig industrie- en havengebied waar ook een kerncentrale gevestigd is, bepalend voor Borsele, net zoals het water van de Westerschelde. Borsele probeert dan ook om rust en ruimte te combineren met dynamiek en bedrijvigheid.

Wethouder Vermue vertelt dat Borsele al jaren flink investeert in Ruimtelijke Kwaliteit: "Daarmee maken we het ook aantrekkelijk voor mensen om hier te blijven wonen. Diverse pleinen hebben al een facelift gekregen en je ziet hoe dat invloed heeft op de bewoners die aan dat plein wonen; mensen krijgen meer aandacht voor hun eigen pand en knappen hun gevel op."

Eind vorig jaar bepaalde het kabinet dat gemeenten niet langer een welstandscommissie hoeven te hebben die bouwvergunningen beoordeelt. Gemeenten mogen zelf beslissen hoe ze bouwplannen controleren. Maar wethouder Vermue ziet het nut van de welstandscommissie nog steeds in: "Dorp, Stad & Land is een deskundige partij en daarmee zeker zinvol. Het is een laagdrempelige club, ze gaan in gesprek met de mensen. Als ze een plan afwijzen, laten ze zien hoe het anders kan en dragen

ze alternatieven aan. Dat moeten ze er zeker in houden, dat haalt de spanning eruit."

Borsele heeft volgens de wethouder een open relatie met de welstandscommissie. De collegeleden zijn samen met Dorp, Stad & Land op een bustour geweest langs een aantal projecten. Het gezelschap kwam terecht in de buurt van Oudelande, bij een huis waarvan iedereen zich afvraagt waarom welstand het ooit heeft goedgekeurd: "De mensen van welstand hebben toen toegegeven dat het hun ook tegenvalt. Hun verwachting was dat de nieuwe aanbouw veel beter aan zou sluiten bij de al bestaande bouw." Soms legt Borsele een advies naast zich neer. Zo was er een landbouwer die een

"Dorp, Stad & Land is een laagdrempelige club, ze gaan in gesprek met de mensen"

grote schuur wilde bouwen; welstand adviseerde die dwars op de weg te plaatsen. Vermue: "Maar de aanvrager gaf aan dat dat niet praktisch was in verband met de wind. Ook zou hij daardoor steeds om moeten rijden. Toen hebben we de wens van de landbouwer ingewilligd."

De welstandscommissie gaat wel eens de mist in en Borsele legt zo nu en dan een advies naast zich neer. Desondanks is wethouder Vermue overtuigd van het nut van Dorp, Stad & Land: "Ze wijzen niet alleen plannen af, maar dragen ook alternatieven aan. Dat haalt de spanning eruit bij de aanvragers."

Met handhaven heeft Borsele geen moeite. Een tijd geleden is er een illegaal gebouwde schuur afgebroken. Natuurlijk gaat er ook veel goed, Vermue somt verschillende projecten op die geslaagd zijn: "Eén daarvan is in het beschermde dorpsgezicht van Borssele. Aan de monumentale rand zou een schoolgebouw komen met woningen. Het ontwerp was strak en modern met donkere stenen. Best gewaagd en veel mensen hadden hun bedenkingen. Dorp, Stad & Land heeft daar goed op geadviseerd en uiteindelijk is het mooi geworden, het past goed bij het dorp. Ja, daar ben ik zeker trots op."

Naam:
M.M.D. Vermue

Gemeente:
Borsele

Functie:
wethouder Ruimtelijke Ordening

Partij:
CDA

Blij met:
de open relatie met de welstandscommissie

Minder blij met:
het advies over de aanbouw van een woning in het buitengebied, dat niet goed uitpakte

Woningen en school, Borsele

Interview
A. Admiraal

KWALITEIT BEPERKT JE SOMS

TEKST: Suzanne Stam BEELD: John Bohnen

"In Goedereede is het gewoon vaker mooi weer dan in de rest van Nederland," lacht wethouder Admiraal als op een regenachtige dag de zon even doorbreekt boven de toren van Goedereede. "De welstandscommissie klimt regelmatig op die toren om te kijken of alles nog in lijn is en er geen dakkapellen uitsteken", grapt hij. "Nee hoor, we hebben met welstand afgesproken dat een aantal zaken door een contactambtenaar afgehandeld kan worden door middel van de sneltoetscriteria, bijvoorbeeld het bouwen van dakkapellen. Dat doen we nu sinds een jaar en de resultaten zijn goed."

Goedereede telt ruim 11.000 inwoners en bestaat uit de kernen Goedereede, Ouddorp en Stellendam en de buurtschappen Havenhoofd en Oostdijk. Toerisme en recreatie, landbouw en visserij, zijn belangrijk voor het gebied. Net zoals de schurvelingen, die het uiterlijk van het gebied bepalen. Schurvelingen, in het dialect 'hoagten' genoemd, zijn beplante zandwallen met een hoogte van één tot drie meter, rondom een akker. De kernen van Goedereede bestaan uit veel rijks- en gemeente monumenten en karakteristieke lintbebouwing. "We vinden het belangrijk om de ruimtelijke kwaliteit te waarborgen, dat geldt voor ons hele gebied natuurlijk", vertelt de wethouder.

Dat is niet altijd even makkelijk, zo heeft Admiraal ervaren. In Ouddorp is het woningbouwproject De Gronden van Breen gepland. De karakteristieke identiteit van

Ouddorp komt terug in de nieuwe woningen, waarvan er oorspronkelijk 161 gebouwd zouden worden. Maar omdat de Provincie Zuid-Holland meer groen tussen de bebouwing wilde, is het aantal teruggebracht naar 113 woningen. "Dat is lastig uit te leggen aan de starters die wachten op een huis. Die zijn de dupe. Aan de ene kant stimuleer ik kwalitatief bouwen maar het beperkt je soms ook", vertelt de wethouder

Ook het aanpassen van de Entree, het terrein bij de ingang van Goedereede, had nogal wat voeten in aarde. Het terrein ligt in het verlengde van de toren, nieuwbouw op deze plek moet dan ook in relatie tot die lijn zijn: niet te hoog en niet te compact. In het eerste bouwplan was dit niet het geval. Uiteindelijk hebben de nieuwe architect, de woningbouwvereniging en de welstandscommissie een nieuw plan ontwikkeld. "Alle partijen hebben heel nauw samengewerkt. De plannen zien er goed uit, zodat spoedig met de planologische procedure kan worden begonnen."

"De welstandscommissie klimt regelmatig op die toren om te kijken of alles nog in lijn is"

De wethouder is ook positief gestemd over het 'Mavo-terrein', een inbreilocatie in de kern van Stellendam, op de plek van een voormalige school.

Goedereede vindt het belangrijk om de cultuurhistorische waarden te behouden. Maar het streven naar kwaliteit is niet altijd even makkelijk. "Soms zijn bewoners de dupe, dat is moeilijk uit te leggen." De wethouder is dan ook blij met de soepele samenwerking met de welstandscommissie. "Er wordt bereikt wat bereikt moet worden."

"Woningbouwvereniging Beter Wonen is er in geslaagd om in nauwe samenwerking met de gemeente een mooi plan te realiseren voor 49 woningen. Het plan behelst starterswoningen, zorgwoningen, levensloopbestendige woningen en zelfs twee ruimten voor fysiotherapie. Het plan toont een eigentijdse architectuur die duidelijk aansluit bij de omgeving."

Admiraal is positief over Dorp Stad en Land. "De commissie heeft een onafhankelijke rol en geeft goed, deskundig advies. Samen met welstand optimaliseren we momenteel onze nota. Die wordt beter leesbaar en toegankelijker." De wethouder is dan ook blij met de rol van de welstandscommissie bij diverse projecten zoals het Mavo-terrein, Fortjeshoek en Stelleweide. "Dat ging helemaal zoals het hoort: de samenwerking tussen de architect en de welstandscommissie verliep soepel. Er is gewoon bereikt wat bereikt moest worden en er verschijnen mooie huizen. Daar ben ik erg blij mee."

Naam:
A. Admiraal

Gemeente:
Goedereede

Functie:
wethouder Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting

Partij:
SGP

Trots op:
soepele samenwerking met verschillende partijen

Minder blij met:
Vertraging uitvoering van de plannen voor de Gronden van Breen in Ouddorp

'Mavo-terrein' - Stellendam

Interview
A. Heijboer

EENHEIDSWORST KOMT ER NIET IN

TEKST: Suzanne Stam BEELD: John Bohnen

Lange tijd mocht Brielle, waar ook de ker- nen Vierpolders en Zwartewaal bij horen, maar een beperkt aantal woningen per jaar bouwen. Maar de vestingstad kreeg van de provincie meer bouwcontingent. “Na tien jaar kneuterig beleid van een paar plukjes huizen per jaar, maken we nu een enorme inhaalslag. We zijn gestart met de bouw van de wijk Nieuwland Oost. Hier worden in een periode van drie jaren 520 huizen gebouwd”, vertelt wethouder Heijboer. Daarin stuurt Brielle volgens hem aan op kwaliteit: “Voor mij houdt ruimtelijke kwali- teit in dat je waakt voor eenheidsworst, zoals je veel ziet in vinexwijken. Eenheids- worst komt er in Brielle niet in.”

De nieuwe trots van Brielle komt er mede dankzij een stedenbouwkundige die geen last had van eentonige ideeën. Aanvanke- lijk lag er een plan voor een kantoorstrook, waar na onderzoek totaal geen markt voor bleek te zijn. De stedenbouwkundige koos voor een totaal andere opzet. De nieuwe wijk wordt een nieuwe vesting, omgeven door een wal met daarin ook woningen. De wijk krijgt dezelfde uitstraling als het oude centrum: met kademuren, steigers, herenhuizen en veel water. Bij de inrichting worden bijzondere materialen gebruikt zoals handgemaakte bakstenen. Daarin zit volgens de wethouder het verschil met de eenheidsworst: “Onze manier kost meer geld maar er ligt straks een heel bijzondere wijk.”

In Brielle trekt de welstandscommissie sa- men op met de monumentencommissie. Heijboer is van mening dat ze soms ver gaan in hun advisering: “Maar we moeten niet denken dat we zonder regelgeving kunnen. De welstandregels zijn er ter be- scherming; een gebouw moet passen in de omgeving.”

Een goed voorbeeld daarvan vindt Heij- boer de nieuwe supermarkt bij de toe- gangsweg naar Brielle:

“De supermarkt heeft een groot vloerop- pervlak, dat geheel onder de grond ligt. Sommige mensen dachten dat er helemaal niets te zien zou zijn van de supermarkt, maar je moet natuurlijk wel een ingang creëren. Dat zijn twee glazen schachten geworden. Zelf ben ik niet zo gelukkig met de kleur groen maar het geheel is netjes opgelost.”

Met de nieuwbouw achter het Oude Gast- huis is de wethouder minder blij. “De reno- vatie van het Oude Gasthuis is geslaagd maar de nieuwbouw op het achtererf vind ik persoonlijk niet in lijn met de oude be- bouwing, te modern, het past niet bij el- kaar. Brielle heeft een beschermd stadsge- zicht, het contrast tussen oud en nieuw moet je niet al te groot maken.”

Verbaasde reacties van bezoekers is wethouder Heijboer wel gewend. Mensen wanen zich in het historische en sfeervolle Brielle, pal onder de in- dustrie van Europoort, in een totaal andere wereld. De gewenste uitbreiding van Brielle is in volle gang, maar dan wel op de Brielse manier met het motto: ‘géén eenheids- worst’.

“Het contrast tussen oud en nieuw moet je niet te groot maken”

Naam:
A. Heijboer

Gemeente:
Brielle

Functie:
wethouder Ruimtelijke Ordening, Volkshuisvesting,
Monumentenzorg, Stadsvernieuwing e.a.

Partij:
VVD

Trots op:
De wijk Nieuwland Oost

Minder blij met:
Het Oude Gasthuis

Nieuwland Oost

Interview
H. van Santen

PUKKELS EN PARELS

TEKST: Suzanne Stam

In zijn kamer laat wethouder Van Santen zien dat de stad in beweging is: "Alles met kleur op de kaart is in ontwikkeling. Als wethouder houd ik me bezig met de 'harde' kant van Ruimtelijke Ordening. Ik vind dat je ruimtelijke kwaliteit niet los kunt zien van verkeer en milieu. Toetsing op een plan of perceel zegt me niet zoveel, je moet het in een groter geheel zien. Natuurlijk geeft dat soms hobbels met Dorp, Stad & Land maar de lijnen zijn kort."

In één van die 'hobbels' staan een architect en de welstandscommissie lijnrecht tegenover elkaar. In een nieuwe wijk in aanbouw (in de nu populaire jaren '30 stijl) heeft de architect een woning ontworpen vanuit een visie die totaal niet aansluit bij het karakter van de wijk. Een derde onafhankelijke partij, in dit geval het NAI, is gevraagd daar een Salomonsoordeel over te vellen. "Heel uniek natuurlijk!", vertelt Van Santen: "Architecten hebben vaak een groot ego, het zijn kunstenaars. Die accepteren het niet als anderen een mening hebben over hun kunstwerk."

Volgens Van Santen heeft de welstandscommissie een positieve verandering ondergaan: "De ouderwetse welstandscommissie was rigide, dat is er sinds een jaar of vijf uit. Welstand wordt niet meer als vijand gezien. Ik als liberaal moet welstand eigenlijk niets vinden, al die regeltjes. Maar als gemeente moet je de hand in eigen boezem steken. Als je alles hebt vastgelegd zodat een aanvrager weet aan welke eisen een bouwswel moet voldoen, hoeft welstand

niet betuttelend te zijn. Dan kan een ambtenaar welstand ook niet als excuus gebruiken, die moet zelf beslissingen durven nemen."

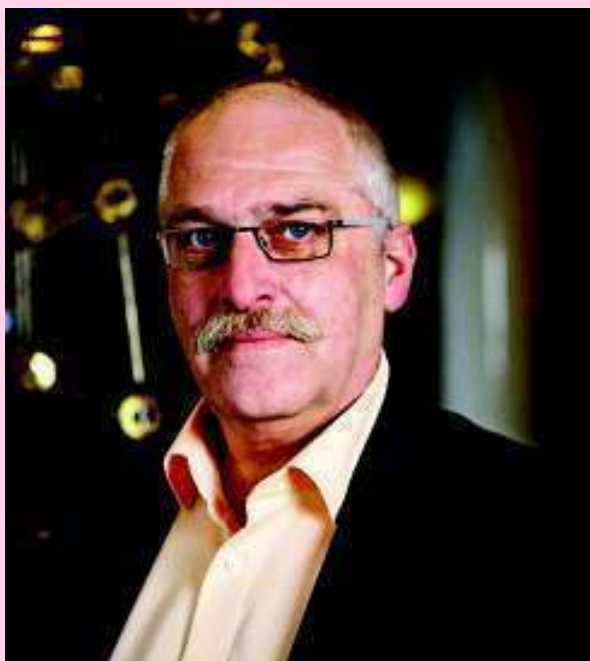
Van Santen is van mening dat gemeenten goed na moeten denken over beeldkwaliteit en dat per gebied vast moeten leggen: "Het beschermd stadsgezicht koester je, logisch dat de lat daar hoger is. Maar ik vraag me af in hoeverre toetsing van wel-

"Een ambtenaar moet welstand niet als excuus gebruiken maar zelf beslissingen durven nemen"

stand nodig is voor een bedrijventerrein. Dat kun je als gemeente best vastleggen in kwaliteitslijnen."

Tot grote opluchting van de wethouder verdwijnen binnenkort enkele lelijke pukkels die zijn stad ontsieren: de bovengrondse parkeergarage op het bastion en het gasthuis, beide gebouwd in de jaren '70. "Verder verrijzen er diverse parels. Op het Den Haan terrein bijvoorbeeld, worden mooie nieuwe woningen gebouwd die goed aansluiten bij het historisch centrum. De groene wandelroute om de kern heen is prachtig. Waar ik het meest trots op ben, is dat we Gorinchem en de stadswallen de glorie terug hebben gegeven die ze ooit hadden."

Gorinchem, van oorsprong een oude vestingstad, is met circa 34.500 inwoners de enige stedelijke kern in een groot, open gebied. Een werken winkelstad waar elke zaterdag ontzettend veel mensen uit de regio vertoeven. Een gemeente waar de glorie van weleer is hersteld en waar hard wordt gewerkt aan ruimtelijke kwaliteit. "Die rigide houding van welstand is verminderd," constateert de wethouder van Ruimtelijke Ordening.

Naam:
H. van Santen

Gemeente:
Gorinchem

Functie:
wethouder Ruimtelijke Ordening, Verkeer en Vervoer
(inclusief Weg en Water), Milieu, Personeel en Orga-
nisatie, Archeologie en Monumenten

Partij:
VVD

Trots op:
herstelde glorie

Minder blij met:
Enkele 'pukkels' in het centrum

Courfine Den Haan

Interview
B. Buddingh'

STRIJD TEGEN DE VERSTEDELIJKING

TEKST: Suzanne Stam

De gemeente Giessenlanden bestaat uit zeven kernen met circa 14.500 inwoners. Een echte plattelandsgemeente met aan de zuidrand de Betuweroute en snelwegen. Enkele kernen staan zwaar onder druk door de oprukkende verstedelijking. Zo komt er naast het dorp Schelluinen een groot transportcentrum van 25 hectare. In samenwerking met de welstandscommissie is hiervoor een beeldkwaliteitplan vastgesteld: "Van de welstandscommissie verwachten we dan ook dat ze zeer strak hierover adviseert. Maar Dorp, Stad & Land doet meer dan alleen adviseren over individuele bouwplannen, het schrijft ook regelmatig welstandsparagrafen voor ontwikkelingslocaties in met name het buitengebied", vertelt Buddingh'.

De gemeente schakelt welstand al in een vroeg stadium van een project in. De initiatiefnemer krijgt van tevoren de richting voor het te ontwikkelen plan mee. Stap voor stap groeit het plan en de commissie denkt actief mee over oplossingen. "Welstand vormt zo een inspiratiebron om samen te werken aan de ruimtelijke kwaliteit van de gemeente. Andere gemeenten hebben al aangegeven geïnteresseerd te zijn in de ervaringen van de gemeente met deze

aanpak. Binnenkort presenteren we onze aanpak aan de regiogemeenten", aldus Buddingh'.

Bij het ontwikkelen van plannen wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de wens van de gemeenteraad om streekeigen, karakteristieke bebouwing te behouden. Een voorbeeld van zo'n project is De Gouden Leeuw, een project van vier éénsgezinswoningen en acht appartementen in

"Welstand vormt een inspiratiebron om samen te werken aan de ruimtelijke kwaliteit van de gemeente"

de vorm van twee boerderijen met erf. Toch zijn er ook voorbeelden van projecten waarbij die streekeigen bebouwing minder tot uitdrukking komt. Raadsleden vragen zich soms tandenknaarsend af waarom welstand een bouwwerk heeft goedgekeurd. Buddingh' lepelt enkele voorbeelden op: "De twee villa's in Giessenburg, bouwwerken van metaal die industrieel aandoen. In Noordeloos staat een moderne woning midden in het oude dorpsgezicht. Inwoners noemen het de Zwarte Doos. En met de

Giessenlanden gaat de verrommeling tegen. Wethouder Buddingh' heeft de tijdsgeest hierin mee: "Mensen willen kwaliteit en dat we zuinig omgaan met de omgeving en natuur. Nieuwbouw daarom moet geen inbreuk maar juist een verrijking zijn zodat het landschap overeind blijft." Ook al krabt menig Giessenlander zich soms achter de oren over de adviezen van de welstandscommissie, Buddingh' noemt de band met Dorp, Stad & Land goed.

Oranjehof in Arkel is niemand gelukkig, een appartementencomplex dat niet past in het dorpsgezicht. Maar alles is gebouwd volgens de regels van de welstandsnota en dus goedgekeurd door de welstandscommissie.

Een voorbeeld van een advies van Dorp, Stad & Land dat wel goed gewaardeerd werd, was de plaatsing van een winkelcentrum in Hoornaar. Welstand adviseerde dit centrum niet te ver naar achteren te plaatsen. "Een goed advies, nu hoor je van veel mensen dat het mooi past in het lint."

De gemeente staat op het punt om de welstandsnota te herzien. Daarbij wil Giessenlanden de welstandscommissie samenvoegen met de monumentencommissie zodat ze gezamenlijk kunnen adviseren. Buddingh': "We willen dan nog eens goed kijken naar ons ambitieniveau en de toegankelijkheid van de nota voor de bouwers en burgers. Ook onderzoeken we of welstandsvrije gebieden een optie zijn. We zijn een mooie gemeente en dat willen we zo houden. Om dat te realiseren, blijven we ook in de toekomst intensief samenwerken met Dorp, Stad & Land."

Naam:
B. Buddingh'

Gemeente:
Giessenlanden

Functie:
wethouder VROM e.a.

Partij:
PvdA

Trots op:
de bescherming van groene ruimte

Minder blij met:
Oprukkende verstedelijking

Biologische-kaasboerderij "Noorderlicht" te Noordeloos - Alberts en Van Huut

Interview

A. Th. Van Rijnberk

KWALITEIT NIET LANGER ONDERGESCHOVEN KINDJE

TEKST: Suzanne Stam BEELD: John Bohnen

Noordwijk is een groene gemeente in de Bollenstreek en bestaat uit twee kernen: Noordwijk Binnen en de badplaats Noordwijk aan Zee. Jarenlang was er geen visie, ontbraken de instrumenten om ruimtelijke kwaliteit vorm te geven of te bewaken. Zo is het tussengebied, een voormalig bollengebied tussen de badplaats en de historische kern, in de loop der jaren uitgegroeid tot een rommeltje met tuintjes. "Ook op andere plekken is het echt uit de kluiten gewassen. Bij de entree van Noordwijk, waar je de gemeente binnenkomt, kijk je soms letterlijk tegen de achterkant van de gemeente aan," vertelt Sen Gupta.

De wethouder vult haar aan: "Vanuit economische redenen kun je veel dingen in de openbare ruimte verpesten. Vroeger verhuurden veel bewoners bijvoorbeeld hun huis tijdens de zomermaanden aan toeristen. De voortuintjes werden bestraat zodat de auto's van de vakantiegasten daar konden staan. Voor je het weet woon je op een parkeerterrein."

Van Rijnberk en Sen Gupta zijn er dan ook trots op dat ze er in geslaagd zijn de visie van de grond te trekken. "Het uitvoeren van de visie is nog een hele klus, een proces van jaren. Dat vergt van een volgende generatie bestuurders een rechte rug. Het is heel lastig jarenlang aan kwaliteitsverbetering te werken. Economische kortetermijn-

belangen krijgen vaak prioriteit. Het resultaat van verrommeling leidt dan tot opmerkingen als 'bouw maar vol'. Dat is een bedreiging voor het Middengebied binnen Noordwijk, maar ook voor de Bollenstreek speelt deze discussie steeds. Alleen prachtige en als waardevol ervaren landschappen kunnen deze bedreiging tegengaan", laat de wethouder weten.

"Vanuit economische redenen kun je veel dingen in de openbare ruimte verpesten"

Van Rijnberk en Sen Gupta zeggen van Dorp, Stad & Land niet zoveel te merken: "Ze zitten vrij op afstand, in de toetsende sfeer bij bouwplannen die vallen onder de Woningwet, pas laat in het proces dus. Wij weten wat we willen en werken met ontwerpers die het totaalplaatje in hun hoofd hebben. We denken nu wel na over hoe we de kwaliteit gaan borgen," zegt Sen Gupta. De wethouder vindt dat er teveel instanties zijn die zich bezig houden met kwaliteit. "Daardoor is het in het grote geheel toch vaak een ondergeschoven kindje. Dan kun je nog zo'n mooi advies geven over een grachtenpand, maar als iemand anders vervolgens besluit de gracht te dempen, heb je met je advies niets bereikt. Dat willen wij met de visie toch echt voorkomen."

Voor het eerst in de geschiedenis van Noordwijk is er in 2008 een Ruimtelijke Structuurvisie opgesteld. Noordwijk kiest met de visie voor kwalitatieve groei, diversiteit, kleinschaligheid en een charmante sfeer. Kwaliteit ligt wethouder Van Rijnberk na aan het hart.

"Nu wordt niet meer gekeken naar een wijkje op zich maar naar de wijk in de totale omgeving. We gaan voor kwaliteit en duurzaamheid. En proberen dat met alle macht te bewaken."

Naam:

A. Th. Van Rijnberk

Gemeente:

Noordwijk

Functie:

wethouder Ruimtelijke Ordening, Volkshuisvesting, Cultuur e.a.

Partij:

Progressieve Combinatie PvdA/Groen Links/D66

Trots op:

'dat er in de Ruimtelijke Structuurvisie is vastgelegd waar we de komende decennia kunnen wonen, werken, sporten en waar ruimte gewenst is voor natuur en rust'

Minder blij met:

economische kortetermijnbelangen die vaak prioriteit krijgen

Naam:

S. Sen Gupta

Functie:

teamleider Ruimtelijke Ontwikkeling, Stedenbouw, ruimtelijke beeldkwaliteit, landschap, natuur en milieu.

Vuurtorenplein - Noordwijk aan Zee

Interview
S. J. P. Lyczak

'WEG MET WELSTAND, VRIJHEID!'

TEKST: Suzanne Stam BEELD: John Bohnen

In de jaren '50 en '60 is de stadskern van Alphen aan den Rijn (72.000 inwoners) gesloopt zonder dat er een plan voor vernieuwing lag. Tot grote frustratie van de wethouder: "Ruimtelijke Kwaliteit is het welbevinden van de woonomgeving. Daar had men dus veel beter mee om moeten gaan in het verleden. We zitten nu opgezaald met muren van eentonigheid, zonder sjeu of afwisseling. Kinderen moeten een sticker op de voordeur plakken zodat ze hun huis tussen al diezelfde huizen terug kunnen vinden, verschrikkelijk."

Volgens de wethouder zijn de stedenbouwkundigen niet genoeg geprikkeld om afwisseling en onderscheid aan te brengen: "En welstand heeft dat helaas geaccepteerd. Ik zou welstand ook zo af willen schaffen, maar helaas wil de raad dat niet. Ik denk dat het zonder welstand veel mooier wordt. Een prettiger omgeving waar veel meer individualistisch gebouwd wordt. Welstand heeft alleen toegevoegde waarde als het een advies voor een historisch stadsgezicht betreft. Dat hebben we hier niet, ik wil gewoon vrijheid!"

Als alternatief voor de welstandscommissie ziet Lyczak een team voor zich dat bestaat uit specialisten en andere betrokkenen zoals burgers. Die moeten volgens de wethouder dan wel enig besef hebben van hoe je iets bouwt. Daarom moet de welstandsnota duidelijk en helder zijn en dat is precies waar Alphen aan den Rijn nu aan werkt. Vindt de wethouder het dan niet belangrijk dat welstand de projecten toetst? "Deden ze dat maar, toetsen! Ze verwijzen bij een negatief advies naar de nota maar er worden dingen gedaan die niet in de

nota staan! De commissie geeft een eigen invulling aan de regels. We hebben nu een welstandsvrij gebied aangewezen in de nieuwe wijk Nieuwe Sloot. Een stedenbouwkundige is aan de slag gegaan en daar komen hele leuke dingen uit. We zijn ook bezig met het welstandsvrij maken van dakkapellen."

"We zitten nu opgezaald met muren van eentonigheid, zonder sjeu of afwisseling"

In de nieuwe welstandsnota moeten praktische afwegingen volgens de wethouder belangrijker zijn dan uiterlijke vorm: "Bij bouwprojecten spelen twee afwegingen: wat wil eigenaar en wat vindt buurt. Op die laatste ligt de laatste jaren altijd het accent, terwijl belang van de eigenaar voorop moet. Het is zijn bezit. Duurzaamheid speelt daarbij wel een rol, de kosten van de totale levensduur zijn belangrijker dan hoe iets er uit ziet. Een bouwset moet gewoon aan de bouwkundige eisen voldoen, mensen kunnen vervolgens zelf bepalen wat mooi is. Daar heeft een ander niets over te zeggen."

Ondanks de nieuwe nota denkt Lyczak dat gedeeltes van Alphen er over tien jaar nog steeds 'verschrikkelijk' uitzien: "We kunnen niet zomaar gebouwen gaan slopen." Toch zijn er projecten waar de wethouder blij mee is zoals de nieuwe huizen in Kerk en Zanen met de dansende daken, verschillende materialen en kleuren. "En op het stadshuis ben ik trots. Dat is niet door welstand geweest."

Wethouder Lyczak heeft geen goed woord over voor de welstandscommissie. Het liefst zou hij welstand direct afschaffen maar de raad wil dat niet zo graag als de wethouder. Praktische afwegingen moeten belangrijker zijn dan de uiterlijke vorm. "Mensen kunnen zelf wel beslissen wat mooi is."

Naam:

S.J.P. Lyczak

Gemeente:

Alphen aan den Rijn

Functie:

wethouder Ruimtelijke Ordening, Milieu, Plattelands-
beleid e.m.

Partij:

VVD

Trots op:

stadhuis

Minder blij met:

'welstand, afschaffen die handel!'

Buitenzijde Arenaplan - Carel Weeber